

Riksdagens svar RSv 201/2018 rd – RP 54/2018 rd

Regeringens proposition till riksdagen om förslag till lag om ändring av lagen om användning av mänskliga organ, vävnader och celler för medicinska ändamål

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen om förslag till lag om ändring av lagen om användning av mänskliga organ, vävnader och celler för medicinska ändamål (RP 54/2018 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Social- och hälsovårdsutskottet (ShUB 27/2018 rd).

Beslut

Riksdagen har godkänt följande uttalande:

Riksdagen förutsätter att regeringen börjar bereda en totalreform av lagen om användning av mänskliga organ, vävnader och celler för medicinska ändamål.

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om ändring av lagen om användning av mänskliga organ, vävnader och celler för medicinska ändamål

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om användning av mänskliga organ, vävnader och celler för medicinska ändamål (101/2001) 20 n § 3 mom., sådant det lyder i lag 277/2013, samt
ändras 1 a § 16 punkten, 4 och 5 §, 16 § 1 och 2 mom. samt 22 § 1 mom.,
sådana de lyder, 1 a § 16 punkten i lag 169/2017, 4 och 5 § delvis ändrade i lag 778/2009, 16 § 1 mom. i lag 547/2007, 16 § 2 mom. i lag 277/2013 samt 22 § 1 mom. i lag 778/2009, som följer:

Riksdagens svar RSv 201/2018 rd

1 a §

Definitioner

I denna lag avses med

16) *transplantationscentrum* Helsingforsregionens universitetscentralsjukhus,

4 §

Donation av organ och vävnader som inte återbildas

En person som uppnått myndighetsåldern och som förmår besluta om sin egen behandling får för behandling av sjukdom eller kroppsskada hos en släkting eller någon annan närstående person donera organ eller vävnader som inte återbildas. Om ingen släkting eller annan närstående till mottagaren lämpar sig som givare, får också någon annan lämplig person som har uppnått myndighetsåldern och som förmår besluta om sin egen behandling donera organ eller vävnader.

För bedömning av givarens lämplighet ska det inom hälso- och sjukvården göras undersökningar och utredningar som syftar till att säkerställa donationens säkerhet och frivillighet och att donationen inte är förknippad med erhållande eller erbjudande av ekonomisk fördel. En person som utfört ovan avsedda undersökningar eller utredningar som gäller frivillighet och eventuell ekonomisk fördel får inte delta i beslutsfattande om tagande av organ eller vävnader.

Tagandet av organ eller vävnader förutsätter tillstånd av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården.

5 §

Minderårig eller handikappad givare

En minderårig eller handikappad får endast donera vävnad som återbildas eller en del av ett organ som återbildas för behandling av livshotande sjukdom eller kroppsskada hos ett syskon, om lämplig vävnad eller ett lämpligt organ inte kan fås från en avliden person eller en person som inte är omyndig. Om givaren är en minderårig som med hänsyn till sin ålder och utvecklingsnivå förmår besluta om sin egen behandling, kan mottagaren vara en nära anhörig eller någon annan närstående person. Celler får doneras även i andra än ovannämnda fall, om lämpliga celler inte kan fås från en avliden person eller en person som inte är omyndig.

För bedömning av givarens lämplighet ska det inom hälso- och sjukvården göras undersökningar och utredningar som syftar till att säkerställa donationens säkerhet och frivillighet och att donationen inte är förknippad med erhållande eller erbjudande av ekonomisk fördel. En person som utfört ovan avsedda undersökningar eller utredningar som gäller frivillighet och eventuell ekonomisk fördel får inte delta i beslutsfattande om tagande av vävnad, en del av ett organ eller celler.

Tagandet av vävnad eller en del av ett organ förutsätter tillstånd av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården.

Riksdagens svar RSv 201/2018 rd

16 §

Organ- och vävnadstransplantationsregister

I syfte att se till att mänskliga organ, vävnader och celler som tagits, tagits till vara eller lagrats för behandling av en sjukdom eller kroppsskada hos en människa är riskfria och spårbara, i syfte att genomföra organdonationer och organtransplantationer samt för tillsyn över dessa verksamhetsformers laglighet ska det föras register. Personuppgiftsansvariga är verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården och andra enheter som lagrar mänskliga organ, vävnader eller celler för behandling av en sjukdom eller kroppsskada hos en människa eller där sådana används för verksamhet som avser transplantation av organ och vävnader. Personuppgiftsansvarig är också en vävnadsinrättning som införskaffar, kontrollerar, bearbetar, konserverar, förvarar eller distribuerar vävnader eller celler. Finlands Röda Kors kan föra register över frivilliga givare av benmärgsvävnad.

I registret ska antecknas givarens och mottagarens namn, personbeteckning eller annan motsvarande beteckning, behövlig kontaktinformation, resultat av undersökningen av organet, vävnaden och cellerna, sådana uppgifter om givaren och mottagaren som är förknippade med riskfri användning av organet, vävnaderna och cellerna, uppgifter om de verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården som deltar i tagandet, lagringen och användningen av organen, vävnaderna och cellerna, uppgift om överlåtelse av organ, vävnader eller celler att användas för annat ändamål än det för vilket de tagits eller tagits till vara, uppgifter om antalet levande och avlidna givare, levande givares eventuella band till mottagaren eller uppgift om donation i andra fall, uppgifter om typ och antal tillvaratagna, transplanterade eller på annat sätt använda organ, uppgifter om tillstånd som Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården har givit för tagande av organ, vävnader eller celler samt uppgifter om givarens eller patientens samtycke till att organ, vävnader eller celler tas eller tas till vara.

22 §

Tillstånd som Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården beviljar

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården kan bevilja tillstånd enligt 4 § 3 mom. och 5 § 3 mom., om i denna lag föreskrivna förutsättningar för ingreppet är uppfyllda och tagandet av organet, vävnaden eller cellerna är motiverad med tanke på behandlingen av mottagaren.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Helsingfors 15.1.2019

Riksdagens svar RSv 201/2018 rd

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare